

Tisk a informace

Soudní dvůr Evropské unie
TISKOVÁ ZPRÁVA č. 48 /18
V Lucemburku dne 17. dubna 2018

Rozsudek ve věci C-441/17
Komise v. Polsko (Bělověžský prales)

Lesnické zásahy týkající se lokality Natura 2000 Puszcza Białowieska uskutečněné Polskem jsou v rozporu s unijním právem

Tyto zásahy totiž vedou k zániku části této lokality.

V roce 2007 schválila Komise v souladu se směrnicí o stanovištích¹ vyhlášení lokality Natura 2000 Puszcza Białowieska, která zahrnuje mimo jiné tři lesní oblasti Białowieża, Browsk a Hajnówka, „lokalitou významnou pro Společenství“ z důvodu výskytu přírodních stanovišť a stanovišť některých živočišných druhů a druhů ptáků, jejichž ochrana je prioritní. Tato lokalita je rovněž „zvláště chráněnou oblastí“ pro ptáky vyhlášenou v souladu se směrnicí o ochraně ptáků². Lokalita Natura 2000 Puszcza Białowieska je podle Komise jedním z nejzachovalejších přirozených lesů v Evropě vyznačujícím se velkým množstvím starých stromů, zejména stoletých, a odumřelého dřeva.

Z důvodu neustálého šíření lýkožrouta smrkového³ schválil polský ministr životního prostředí v roce 2016 pro období od roku 2012 do roku 2021 téměř ztrojnásobení těžby dřeva pouze pro lesní oblast Białowieża, jakož i aktivní lesnické zásahy v oblastech, ve kterých až doposud byly vyloučeny jakékoli zásahy, jako jsou ozdravné kácení, opětovné zalesňování nebo obnovní těžba. Poté v roce 2017 přijal generální ředitel Státních lesů pro tři lesní oblasti Białowieża, Browsk a Hajnówka rozhodnutí č. 51 „o vykácení stromů napadených lýkožroutem smrkovým a kácení stromů, které ohrožují veřejnou bezpečnost a představují riziko požáru, ve všech věkových třídách lesních porostů v lesních oblastech [...]“. Přistoupilo se tedy k odstraňování suchých stromů a stromů napadených lýkožroutem smrkovým v těchto třech lesních oblastech na ploše přibližně 34 000 hektarů, přičemž lokalita Natura 2000 Puszcza Białowieska se rozprostírá na ploše 63 147 hektarů.

Vzhledem k tomu, že se Komise domnívala, že se polské orgány neujistily, že tyto lesnické zásahy nebudou mít nepříznivý účinek na celistvost lokality Natura 2000 Puszcza Białowieska, podala dne 20. července 2017 k Soudnímu dvoru žalobu na určení, že Polsko nesplnilo povinnosti, které pro něj vyplývají ze směrnice o stanovištích a ze směrnice o ochraně ptáků⁴.

V rozsudku vydaném dnešního dne **Soudní dvůr určil, že Polsko nesplnilo své povinnosti** vyplývající z těchto směrnic.

Soudní dvůr nejprve připomněl, že směrnice o stanovištích ukládá členským státům řadu povinností a zvláštních postupů, které mají zabezpečit zachování nebo případně obnovu příznivého stavu z hlediska ochrany u přírodních stanovišť a druhů volně žijících živočichů a planě

¹ Směrnice Rady 92/43/EHS ze dne 21. května 1992 o ochraně přírodních stanovišť, volně žijících živočichů a planě rostoucích rostlin (Úř. věst. 1992, L 206, s. 7; Zvl. vyd. 15/02, s. 102), ve znění směrnice Rady 2013/17/EU ze dne 13. května 2013 (Úř. věst. 2013, L 158, s. 193).

² Směrnice Evropského parlamentu a Rady 2009/147/ES ze dne 30. listopadu 2009 o ochraně volně žijících ptáků (Úř. věst. 2010, L 20, s. 7), ve znění směrnice 2013/17.

³ Jedná se o druh hmyzího škůdce, který napadá především smrky.

⁴ Komise Soudnímu dvoru dále navrhovala, aby Polsku nařídil, aby do vyhlášení rozsudku Soudního dvora ve věci samé zastavilo, s výjimkou případů ohrožení veřejné bezpečnosti, aktivní lesnické zásahy v některých stanovištích a lesních porostech, jakož i odstraňování odumřelých stoletých smrků a kácení stromů v rámci zvyšování objemu těžby dřeva v lokalitě Puszcza Białowieska. Komise tento návrh doplnila tak, že navrhla uložení penále pro případ nesplnění uložených příkazů. Usnesením ze dne 20. listopadu 2017 Soudní dvůr tomuto návrhu vyhověl (viz [TZ č. 122/17](#)).

rostoucích rostlin, na nichž má Unie zájem, k dosažení obecnějšího cíle, kterým je zajistit vysokou úroveň ochrany životního prostředí, pokud jde o lokality chráněné podle směrnice. Ke schválení plánu nebo projektu tudíž může dojít pouze za podmínky, že příslušné orgány získaly k datu přijetí rozhodnutí o schválení projektu jistotu, že nebude mít trvalé škodlivé účinky na celistvost dotyčné lokality. V projednávané věci přitom Soudní dvůr konstatoval, že polské orgány, aniž měly k dispozici všechny relevantní údaje pro posouzení vlivů předmětných aktivních lesnických zásahů na celistvost lokality Natura 2000 Puszcza Białowieska, neprovedly před přijetím rozhodnutí z roku 2016 a rozhodnutí č. 51 odpovídající posouzení těchto vlivů, a tudíž nesplnily povinnost, která pro ně vyplývá ze směrnice o stanovištích. Soudní dvůr v tomto ohledu zdůraznil, že posouzení vlivů uskutečněné polskými orgány v roce 2015⁵ nemohlo rozptýlit všechny vědecké pochybnosti o škodlivých účincích rozhodnutí z roku 2016 na lokalitu Natura 2000 Puszcza Białowieska.

Soudní dvůr dále zkoumal, zda předmětné aktivní lesnické zásahy mohou mít škodlivé účinky na stanoviště a druhy chráněné v lokalitě Natura 2000 Puszcza Białowieska, a tedy mít nepříznivé účinky na celistvost této lokality. V této souvislosti konstatoval, že napadená rozhodnutí neobsahují omezení ohledně stání stromů nebo lesních porostů, jichž se uvedené činnosti týkají, zejména v závislosti na stanovišti, na němž se nacházejí. Tato rozhodnutí mimoto umožňují kácení stromů z důvodů „veřejné bezpečnosti“ bez sebemenšího upřesnění konkrétních podmínek, za kterých je kácení z takovýchto důvodů ospravedlněno. Soudní dvůr je toho názoru, že argumentace rozvinutá Polskem neumožňuje mít za to, že předmětné aktivní lesnické zásahy mohou být odůvodněny nezbytností zastavit šíření lýkožrouta smrkového.

Soudní dvůr kromě toho konstatoval, že provádění předmětných aktivních lesnických zásahů vede k zániku části lokality Natura 2000 Puszcza Białowieska. Takové činnosti tedy na rozdíl od toho, co tvrdí Polsko, nemohou být opatřeními zajišťujícími ochranu této lokality. Soudní dvůr v této souvislosti zdůraznil, že lýkožrout smrkový nebyl v plánu péče z roku 2015⁶ identifikován jako potenciální hrozba pro celistvost lokality Natura 2000 Puszcza Białowieska, ale právě naopak to bylo odstraňování staletých smrků a borovic napadených lýkožroutem smrkovým, jež bylo v tomto plánu identifikováno jako takováto potenciální hrozba.

A konečně Soudní dvůr poukázal na to, že rozhodnutí z roku 2016 a rozhodnutí č. 51 mohou nevyhnutelně vést k poškozování či ničení míst rozmnožování a míst odpočinku některých saproxylických brouků chráněných směrnicí o stanovištích jakožto druhy v zájmu Unie vyžadující přísnou ochranu.

Pokud jde o směrnici o ochraně ptáků, Soudní dvůr poznamenal, že ta ukládá členským státům povinnost přijmout opatření nezbytná k vytvoření obecné právní úpravy ochrany všech druhů volně žijících ptáků. Tato směrnice zakazuje mimo jiné úmyslné ničení nebo poškozování hnízd a vajec dotyčných druhů, odstraňování hnízd těchto druhů a úmyslné vyrušování (zejména během rozmnožování a odchovu mláďat), pokud by šlo o vyrušování významné z hlediska cílů směrnice. Soudní dvůr v tomto směru poukázal na to, že napadená rozhodnutí, jejichž provedení by nevyhnutelně vedlo k poškozování nebo ničení míst rozmnožování nebo míst odpočinku dotyčných druhů ptáků, neobsahují konkrétní a zvláštní ochranná opatření, jež by umožnila jednak vyloučit z jejich působnosti úmyslné zásahy do života a do stanoviště těchto ptáků a jednak zajistit účinné dodržování výše uvedených zákazů.

Soudní dvůr tudíž žalobě podané Komisí v celém rozsahu vyhověl.

UPOZORNĚNÍ: Žaloba pro nesplnění povinnosti, směřující proti členskému státu, který nesplnil své povinnosti vyplývající z práva Unie, může být podána Komisí nebo jiným členským státem. Jestliže Soudní dvůr rozhodne, že došlo k nesplnění povinnosti, dotyčný členský stát je povinen vyhovět rozsudku v co nejkratší lhůtě.

---

⁵ Jedná se o posouzení vlivů zamýšlených opatření, jež nechala provést Regionalna Dyrekcja Lasów Państwowych w Białymstoku (Regionální ředitelství státních lesů v Białymstoku, Polsko) v roce 2015.

⁶ Dne 6. listopadu 2015 přijal Regionalny Dyrektor Ochrony Środowiska w Białymstoku (regionální ředitel ochrany životního prostředí v Białymstoku, Polsko) Plan zadań ochronnych (plán péče) který zakotvuje cíle ochrany a stanoví ochranná opatření pro lokalitu Natura 2000 Puszcza Białowieska pro území tří lesních oblastí Białowieża, Browsk a Hajnówka.

Dojde-li Komise k názoru, že členský stát rozsudku nevyhověl, může podat novou žalobu s návrhem na uložení peněžitých sankcí. V případě, že Komisi nebyla sdělena opatření k provedení směrnice, však Soudní dvůr může na návrh Komise uložit sankce již ve stadiu prvního rozsudku.

Neoficiální dokument pro potřeby sdělovacích prostředků, který nezavazuje Soudní dvůr.

[Úplné znění](#) rozsudku se zveřejňuje na internetové stránce CURIA v den vyhlášení.

Kontaktní osoba pro tisk: Balázs Lehoczki ☎ (+352) 4303 5499

Obrazový záznam z vyhlášení rozsudku je dostupný na [Europe by Satellite](#) ☎ (+32) 2 2964106